

Svenska Canada-Tidningen

THE SWEDISH CANADA NEWS

ARG. (YEAR) 35.

(Lösenummer 10 Cts.)

WINNIPEG MANITOBA, TORSDAGEN DEN 24 MARS 1927

(Lösenummer 10 Cts.)

N:r 12

Shanghai föll i söndagsmorse efter avgörande anfall av syd-armen.

Generalstrejk har efter segern proklamerats av alla industriarbetare i staden.

Armén i upplösningstillstånd.

Efter flera månaders intensiva strider och efter ett par veckors belägringsförök, har sydarmerens framgångsrika offensiv kronits med den största segern genom staden Shanghai fall. Tiolet på söndagsmorgonen den 20 dennes förbereddes det stora slaget genom att sydarmedens samliga trupper yttrades i Soochow antrände den slutliga marschen till Shanghai och vid femtiden på morgonen börjades belägringen. Efter endast en kortva- penstrid överlämnade försvararna staden, varvid all blodigtgjutna und- gick.

Intagandet av staden har hälsats med stor glädje bland arbetarbefolkningen och en allmän generalstrejk har proklamerats bland yrkes- och industriarbetarna, att vid denna glädje över sydarmedens framgångsrika seger. Detta steg från befolkningens sida har framkallat stor oro bland den utländska befolkningen i staden, då alla industriella anläggningar och annan verksamhet helt avstannat. Speciellt inverkar detta mycket menligt på sjöfarten, vilken nu står fullständigt stilla.

Daily Mail korrespondent i Shanghai, Sir Percival Phillips telegraferade i måndags morse till London att nationalisterna eller sydarmedens neutral zon 10 mil syd om staden, vars gränser åt alla håll noggrant bevakas av välutrustade trupper. Avsikten med detta förde vara ett utslagsmått, varder från ett sam- lingspunkt i närheten av staden. I sina krigsberättelser truppmeddelade de en attack mot staden, och allt tyder på, framhåller korrespondenten, att segrarna komma att följa hela sin krig på att vinna en fredlig uppgörelse med de utländska trupperbanden i staden.

Dessa ha emellertid ställt sig avvaktande för handelens vidare förlopp, men upprätthålla fortfarande en sträng kontroll i framlingsstaden, som nu omgårdats med befästningar. Vaktmanskapet upprätthåller emellertid bevakningen nakt och dag och låter inga personer vilka ej förses med speciella pass komma in i framlingsstaden.

Shanghai ger i dessa dagar en synnerligen pittoresk anblick på grund av de många olika trupperbanden, som äro förlagda i staden och det stora antal krigsfartyg som ligga förtöjda på redden. De utländska truppstyr- korna uppskattas för närvarande till något över 20 000 man, av vilka de flesta äro engelska marinsoldater. U. S. är representerat med 3 800 man, därunder 1 800 man marinsoldater och 2 000 matroser. Japan har över 3 000 soldater i staden och Frankrike något mindre. Därtill komma de bägge fi- entliga kinesiska trupperbanden samt de stora massor kulla, vilka nu njuta av sitt tillkännade otium sedan strej- ken påbörjats.

(Forts. & sid. 3.)

Berlin-New York på 93 minuter.

Raketerna, som skall flyga från Jordan till månen, bör alltså till de stora frågetecken. Den existerar i ett par professorers händer och i en modell, som jag ingen innerst inne tror på. Men den startar nog inte i den här kungens tid.

Men äro det räkerfölygmaskinen, som skall möjliggöra verklig snabbfärd genom luften, mycket nära rea- liteten. Redan på förra årets flygtag i Mannheim konstaterade alla ledande tekniska flygning på 12-15 km. höjd några är möjliga utan obönhörlig passagerarna. Och tack vare kom- pressionsmetoden kan maskinen hålla sig flytande ända på en höjd, där luft- tens tätet gått ned till mindre än hälften.

Emellertid har även kompres- sionsmetoden sin begränsning, och börje ån 15 km. kan man ej rikas med att hålla motorn i gång. Men ännu på denna nivå vid höjd 300 km. i timmen, och motorn skulle bli 300 km. i timmen, och

Den första rannsaken med storförsörjningsdirektör Cederborg har avhållits.

Var huvudsakligast en kort formell procedur och intet nytt i saken kom fram vid rättegångstillfället.

Första rannsakingen i den Cederborgska svindelaffären har ägt rum i Stockholm inför rättsrådets fjärde avdelning. Det blev en kort och formell procedur, och mycket utöver vad som förut är känt i saken gav den icke. Vid genomsökandet av rapportens redogörelse för bedrägeriet på 740 000 kronor mot Kooperativa förbundet, påpekade advokat Gard, att de 12 procent, som skrivits på reverserna för det 200 000 kr-lån, som ingår i beloppet, icke fördrats av förbundet, vars styrelse i stället beslutat en ränta av 8 procent. Advokat Hultman Johans, som biträde, fann det för sin del egendomligt, att förbundet ej underlåtit Cederborg om att man bara ville ha dessa 8 procent i stället för de 12, som firmen Dietrichson genom påteck- ning av reverserna erbjudit.

Härtill nämnade advokat Gard, ett direktör Persson i förbundet vid la-SENS utbetalande varit bortrest och kassören kände ej annat till än att beloppet skulle lämnas ut. Efter direktör Perssons hemkomst hade de 4 procent omedelbart återbetalats till firmen Dietrichson.

Målet uppsöks för vidare utredning.

Prins Vilhelms sista föreläsningafton i U. S. ägde rum i måndags i Brooklyn.

Avreste i onsdags till Europa, för att besöka drottningen, vars hälsotillstånd fortfarande ingår farhågor.

Prins Vilhelm av Sverige avslutade i måndags sin framgångsrika föreläsningsturné genom U. S. med ett sista föredrag avhållt i Academy of Music i Brooklyn. Besöklet i vårt granland har varit i över två månader och under denna tid har prinsens besök ett flertal platser från New York, Boston och Washington och ut till Chicago och Minneapolis i västern. Överallt har han mottagits på ett över- svallande väligt sätt av såväl svens- karna, som amerikanerna, både i egenkap av privatpersoner och offi- ciella myndigheter eller sammansat- tningar.

Det sista föredraget prinsens avhöll i Amerika, hölls på svenska språket och i en intervju förklarade den celebre föredragshållaren att han önskade ta- ga avsked av de vänsliga amerikans- karna på deras faders språk.

Efter avresan från New York på onsdagen, styrde prinsens kosan till Italien, för att avlägga ett besök hos sin moder, drottning Victoria, vars hälsotillstånd alltjämt ingår farhågor, ehuru man för närvarande ej behö- ver befaras en kris. Drottningen lider som bekant av en kronisk hals- och bröst- sjukdom vilken fördrar varnare kil- mat, och sedan oktober månad har drottningen uppehållit sig i södern för att vårda sin klona hälsa. Till sommaren hoppas hon emellertid kunna återvända till Sverige och hem- sen kommer, att göras i prins Wil- helms sällskap.

(Forts. & sid. 3.)

MIDSOMMARTINGET SKALL FIRAS DEN 24-25 JUNI.

Centralstyrelsen för Svenska Förbundet i Canada har beslutat avskilja dessa dagar som festdagar för svenskarna i Canada.

Ett stort slaget och omväxlande program planeras.

Veteringen vidtager åtgärder för att för- må farmare att på- skriva kontraktet.

Nära 75% av 1926 års skörd ex- porterats till Orienten, fram- håller Mr. McPhail.

Fortsatt prisstabilisering.

Vid ett stort möte mellan delegater från Saskatchewan Vetering och Central Selling Agency höll presidenten för veteringen Mr. A. J. McPhail, ett mycket uppmärksammat tal i Regina. Bland annat framhöll talaren att veteringen kommer att med alla till buds stående medel söka påverka alla provin- snas farmare att tillhöra veterin- gen samt teckna kontrakt för kom- mande skördår.

Beträffande 1926 års skörd, stor- artade resultat för denna farmare- organisation bevisat dess nödvändig- het, framhöll talaren, och det borde därför ligga i varje jordbrukares stör- sta intresse att tillhöra denna orga- nisation.

Beträffande 1926 års skörd, stor- höll talaren, att denna visat sig vara mycket god, och av dessamma har redan 75 procent kontrakterats för leve- ran till Orienten ehuru från provin- snas Saskatchewan. Trots denna ve- teringsexportfakt, arbetar veteringen emellertid också på att söka öva av- stämningsfäst för provinserna skördar i andra delar av världen, och det synes, som om denna strävan skall kronas med stor framgång.

Veteringen söker sympati, samarbe- te och hjälp från varje företag och enskild person i hela provinserna och den hälsar alla välkomna till ett dyk- tigt, för såväl provinserna i sin helhet,

(Forts. & sid. 3.)

Skall Nicaraguas självständig- he helt gå till spillo genom United States ingripande?

Innebörden av det märkliga traktat- förslaget är att U. S. A. skall "skynda landets intressen i 100 år".

Enligt det av den konservativa rege- ringen framlagda traktatförslaget skulle Förnta Staterna skydda Nicaragua intressen i hundra år framåt, under garantin av dess suveränitet och oavhängighet. Förnta Staterna skulle bemyndigas att intervenera, då detta krädes för att trycka valfri- heten och dyktigt Nicaragua skulle för de närmaste 400 år bevilja Förnta Staterna rätt att utveckla landet så att särskilt hälsotillstånd och fi- nanserna förbättras. Trä amsterkaner skulle anställas som finanskontroll- ter under arbetet på fonderingen av Nicaraguas skuld. Ett lån på 4 millio- ner dollars skulle upptags för järn- vägbyggnader. I stället för armén skulle upprättas en polisstyrka under ledning av amerikanska marinoffice- rare.

Trots de exceptionella förhållanden, som råda inom Förnta Staternas cen- tralamerikanska maktsfär, förefalla sådana uppgifter som de ovannämnda oönskade. Emellertid stämna under- rättelserna från de båda högsta kontra- berande partierna huvudsakligen över- ens. Både från Washington och från Managua komma budskap om att "den konservativa regeringen" i Nicaragua, d. v. s. U. S. A.-intressenas handlägg- nings man, presidenten Diaz, föreslagit traktatöverenskommelser, vilka helt och hållet upphäva Nicaraguas själv- ständighet under garantin av dess suveränitet och oavhängighet. Vad nu frägsaktas skulle såna "Nicarag- us till libertas" och, där ofömligt mycket längre än den traktat om- fattade U. S. A. och republiken Panama, som tydligen stoppats av Panamas par- lament. Det återstår att se, vilket in- flytande på läget i Nicaragua, som Diaz senaste tilltag för.

(Forts. & sid. 3.)

Komite tillstätt att utarbeta förslag till ny rusdryckslag i Manitoba.

Önskar genom referendut ut- forska Manitoba-befolkningens ställning i alkoholförägan.

Tvenne alternativ.

Premierminister Bracken framlade i förra veckan i Manitobas lagstiftar ett förslag om tillstättandet av en kom- mitté, vilken skulle söka utforska pro- vinsbefolkningens ställning till ett upphävande av de nuvarande föröd- ningarna för försäljningen av alkoholf- haltiga drycker, samt söka utforma en plan för en allmän folkomröstning i denna fråga.

I sitt tal beträffande tillstättandet av en dylik kommitté, framhöll premi- ern att det endast finnes tvenne alternativ för folket att välja på, nämligen:

a) Offentlig försäljning av öl glasvis i enlighet med det lagförslag, som för närvarande finnes förelagt lagstifta- ren;

b) Försäljning av alkoholfhaltiga drycker i försäglade kärl under "cash and carry"-systemet i kvantiteter med till en flaska.

Eller i andra ord, befolkningen i Manitoba står inför valet att ordna för- säljningen av alkoholfhaltiga drycker, inklusive öl, eller samma förslag, som för närvarande finnes tillampat i Sas- katchewan, och som föreslagits i Onta- rio, eller det system, som finnes an- taget i Quebec och i Alberta, och vil- ket lagförslag förfaslingen baserar sig på.

Mr. Bracken poängterade i samband därmed att detta förslag inte vore att betraktas som ett tilläggsförslag till det redan avgivna lagförslaget eller en regeringsexposition, utan enbart framlagt för att söka vinna klarhet över allmänhetens ställning i denna viktiga fråga.

(Forts. & sid. 3.)

Alberta och Saskat- chewan ha hem- sökts av förödan- de oväder.

Den värsta storm på 25 år fram- hålla gamla pionjärer. Svår- artade rubbningar trafiken.

Störning i järnvägstrafiken.

Alberta och Saskatchewan hem- sökts under förra veckan av en synner- lig kraftig storm och snö, och stora materiella förluster uppkommo genom det förödande övrdret. Natten mellan onsdagen och torsdagen nådde övdrret sitt häftigaste utbrott och snöstormen svepte fram över prären med en styr- ka, av mellan 10 och 18 mil i timmen. Vårarna till Calgary i Alberta blevo otäckbara och all trafik till och från staden måste inställas. I Saskatchewan var det inte stort bättre och under flera dagar kunde befolkningen knappast taga sig fram på statorn. Spårväg- strafiken måste helt inställas och all annan trafik i staden blev föremål för allvarliga rubbningar.

C. N. R.-expressen var tvungen tim- mar försenad vid ankomsten till Sas- katchewan i onsdags kväll och blev ytter- ligare kvarhållen i staden, då järn- vägslinjen var till den grad igensätt- ad att extra svidningar måste anskaf- fas, för att klara upp linjen. Sedan fortsatte att falla hela natten och i staden uppmärksamt ändring av över 7 tum i de centrala delarna.

"Diktmiss" vilka varit bosatta i provinserna för Årtidernas, anses denna snöstorm vara: den kraftigaste i man- itobas historia för hälsning av snö.

(Forts. & sid. 3.)

Sveriges regering i flott- kommissionens i 10-årig byggnadsplan.

Upprättandet av en plan för flottans sammansättning är grundvalen för byggnadsprogrammet.

I proposition rörande flottans ersättningsbyggnad föreslås, k. m. t. rik- saden att dels besluta, att ersättning av krigsfartygmateriel, omfattande nybyggnad av en hangarkryssare, två jagare, fyra vedtillsbåtar och tre un- dervattensbåtar, skall äga rum under samma tid som ritnings- och förber- dande konstruktionsarbeten utföras för ett pansarskepp (således det- samma som flottakommitténs förslag för denna period), dels att för flot- tans ersättningsbyggnad för nästa budgetår anvisas kronor 8,160,000.

Försvvarsministern uttalade, att man genom att upprätta en plan för flot- tans ändamålsliga sammansättning erhåller en säkrare grundval för utar- betande av ett byggnadsprogram än som man inkräcker sig till att under- söka, vilka fartyg, som under den när- maste tiden bör ersättas samt lämna ersättningsbyggnadsfrågan i övrigt helt öppen. Men han erinrar om, att en dylik plan för ersättningsbyggnad på lång sikt med sannolikhet behö- ver i anledning av ändrade förhållanden tid efter annan revideras samt att där- av kan bli en följd att järnkvingar bö- ra vidtagas i det ursprungliga byggnadsprogrammet.

Efter att ha givit de förslag till han- darkryssare, som senare framkommit förreträde framför det av de flottak- kunniga framlagda, uttalar statsrådet som ett totalomdöme om den av de sakkunniga framlagda planen för kust- flottans sammansättning, att denna plan, så vitt nu kan bedömas, är väl lämpad att tjäna såsom grundval för förändringar av den för uppgörande av ett ersättningsprogram för flottan. Be- träffande samtliga fartygstyper gäller härvid, att vid fördelning av ny- byggnader bör i varje särskilt fall noggrant undersökas, huruvida icke yt- terligare förändringar eller av utveck- lingen eljest betingade, förändringar med avseende å vederbörande fartygs- typer kunde vidtagas inom ramen av den beräknade kostnadssumman.

Efter att ha erinrat om de sakkun- nigas förslag om den av dem förorda- de tioårsperiodens uppdelning i två femårsperioder, angiver statsrådet de beräknade kostnaderna under budgets- året 1927-1928 för flottans ersätt- ningsbyggnad samt under därpå följande tio budgetår, sålunda: å nästkom- mande budgetårs rikstatat dels för slutförande av 1924 års program 7, 520,000 kronor, dels för påbörjande av en undervattensbåt 300,000 kronor, dels för påbörjande av torpedillverk- ningen för i det nya ersättningspro- grammet ingående fartyg 300,000 kro- nor, dels för ritnings- och förber- edande konstruktionsarbeten för nya fartygstyper 40,000 kronor tillhops 8,160,000 eller samma belopp som för ändamålet beräknats i statsverkspro- positionen till innevarande års riks- dag. För vart och ett av budgetåren 1923-1928 kronor 11,880,000.

Från Berlin till Wien kan man fr. o. med den 7 mars, flyga på 5½ timmar. Färden genom luften har förut tagit 8 timmar i anspråk.

Garnet-vetet anses av expert vara det bästa endast i vissa trakter av Alberta.

En av Dominies spannmålexperts har vidtagit ingående undersökningar med olika vete sorter för utsäde.

En av de förmåsta spannmålskän- narna i Canada, regeringsjämför- ningsman L. H. Newman, har i dagarna av- slutat en del ingående undersökningar beträffande lämpligheten för utsäde av olika vete sorter och kommit till den slutsatsen att garnet-vetet endast kan anses vara det bästa i vissa delar av Alberta medan marquis-vetet är att föredraga i nästan alla andra distrikt. Detta synnerligast som garnet- vetet inte kan replaceras marquis- vetet såsom fullgodt ersättare vid bakning och annan tillredning, likaledes som malmingsproceduren av olika slag- vete lämnat det bästa resultatet då marquis-vetet använts.

Emellertid framhöll Mr. Newman, att speciellt i de nordliga distrikten nästan garnet-vetet anses vara det lämpligaste, synnerligast som jordmå- nen och vädret fördrar en vete- sort, som kan anses hava de förmäner och kvalitativa beståndsdelar, vilka återfinnas hos denna vete sort.

Beträffande Vermilion-vete har Mr. Newman också fallit för det i de viktiga undersökningar, sådada dels på vj- sadsförundersökning dels på den prakti- ska användningen av denna kvalitet. Undersökningarna visa emellertid att Vermilion-vete icke varit så tillfreds- ställande, som de andra kvaliteterna, utan visat sig vara mindre lämplig att rekommendera för utsäde. Bägge an- se också att brödet av kornet den be- hållning och flyktighet, som vore önskt- värd så mjölet beredes för bakning av bröd.

(Forts. & sid. 3.)

House of Commons har godkänt detaljerna i budgetforslaget.

Arbetsgivare, arbetstagare och federala samt provinziella tjänstemän samarbeta i den föreslagna pensionslagen.

"Rural-Credit Bill" granskas.

Vid parlamentets sammanträdade föregående torsdag slutbehandlades detaljerna i det förut i princip godkända budgetförslaget och det samma, har nu överlämnats till senats för den slutliga prövningen och godkännandet. De sista punkterna i budgetförslaget vore reducerande för försäljningsakt, timrättskatten och tändstickskatten, vilka alla bifölls i enlighet med det av finansministern utarbeta- de förslaget. Dessa skattereduktio- ner vore emellertid ett lagförslag, vil- ket passerade parlamentet med 101 röster mot 80. Det andra viktiga lag- förslaget, som godkändes, behandlade reducerandet med 10 procent av in- komstskatterna. Det tillägget, som fört förslaget, att ungdom under 21 år stället för som förut, under 18 år, skulle frikallas från skatteskyldighet, kommer senare upp till behandling. Inkomstskatteförslaget passerade pa- rlamentet med 169 röster mot 18.

Under förra veckan debatterades vider- re pensionslagen, och det besluts, att ett samarbete skulle öppnas mel- lan representanter för arbetsgivare, arbetstagar och tjänstemän från så- väl federal, som provinseregeringarna. Det grundläggande förslaget, som nu kommer att utarbetas i detalj, av den nämnda kommittén, innebär en utbetalnings- basis beräknad efter \$365 per år och person för alla inbyggare, vilka äro över 65 år gamla, och skall gälla under resten av deras livstid.

Redan nu finnes emellertid en kal- kyl utarbetad av regeringen beträffan- de, hur dessa kostnader skulle bestri- das, och det har klarlagts, att lämpli- gaste sättet för att på ett så omärk- ligt sätt, som möjligt anskaffa de pen- sionerna, vilka äro nödvändiga för pen- sionens utbetalande, är att alla arbeta- givare inbetalade 5 cents per vecka och arbetstagar, oavsett huru länge arbetstagar var anställda i företaget eller hur gammal han eller hon vore. Vidare skulle varje arbetstagar, som uppnått följande åldersgränsen inbetala nedan nämnda summor per vecka till en central pensionsdepot för att sedan vid uppnådd 65 års ålder vara berättigade till pension, nämligen:

Personer, vilka fylt 18, men ej 25 år, 9 cents per vecka; personer, vilka fylt 25, men ej 30 år, 15 cents per vecka; personer, vilka fylt 30 år, men ej 40 år, 22 cents per vecka; personer, vilka fylt 40 år, 30 cents per vecka.

Tredje lönsningen av kreditlagen för landsbygden ägde rum i parlamentet under förra veckan, och lagförslaget innebär ett förslag att frambringa en enhetlig lag över hela landet för alla lands- eller municipalitiesambälten beträffande kreditgivning. Lagförslaget är i detalj desamma, som granskades föregående år av parlamentet och då godkändes, men icke erhöll laga kraft.

Den politiske parfymören.

Det är alltid ett nöje att berömma fransmannen, ty han är den förste att instämna. M. Francois Coty går än- nu längre: han änte blott instämmer, han sätter själv några blommar i bu- ketten, som aldrig kan bli nog vackra. Självberömmets blomster lukta illa, heter det ju. Men det har aldrig M. Coty märkt; det är inte av den orsa- ken, han blivit parfymör. "Allt för damerna", är hans devis. "Inga damer utan parfym". Och omvänt: Ingen parfym utan damer — eller som den sympatiska fräcke medeltids- poeten Villon säger: hennes majestät kvinnans personliga utrustning, har givit upphov åt tillverkningen av väl- luktande salvor och veteor. Villon var ingen gentleman, han var alldeles för uppriktig, han, liksom ett friskt genl professor Vilhelm Erik Svedell- us, som sa till sin bordssam: "Jaschä, ni använder parfym, Jaschä... ja, det är bra, att det finns, men det är tråkigt att det behövs".

M. Cotys parfym talar man inte längre om, men så mycket mer om M. Coty själv, vilket ju skulle vara en yp- perlig reklam för hans luktvatten, om inte orsaken till det livliga intresset för hans person vore den, att hans självförhållande överskridit till och med den franska gränsen för det pa- rande i fråga om det egna jagets för- härligande.

M. Coty är korskan. Han har par- fymerat Europa och Amerika, och re- ver 400 millioner francs. Skulle man inte kunna bli en Napoleon, med så mycket pengar? Omöjligt är det inte, tänkte M. Coty och började starta för diktaturen. Nu är det visserligen ku- tym i Frankrike att börja karriären på politikens forum och där skaffa sig det erforderliga kapitalet för vinnan- det av makt, ära och härlighet. Men är man redan vid starten kapitalist, blir det ju så som en dans, ansåg Coty och började ekipera sig för resan till politiken: Han besöpte, att han icke kunde antrända färdens som parfymör, för att själv kunna komma in i de "s- ristokratiska salonger, där erotiska och politiska intriger ämnas i en

(Forts. & sid. 7.)

FARMER TILL SALU. Uthyras eller tagas i utbytte. Stor ny lista just utkommen. Sänd efter ett exemplar. Sänd också in namnen på fem landköpare och Ni får nästa års kalender fritt. WALCH LANDS LTD. 303 Huron & Erie Bldg. Winnipeg, Canada.